

Liikuntapalvelujen asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta 23.09.2024 § 45
335/02.05.00.00/2024

Valmistelija Liikuntapäällikkö Roope Marski

Liikuntahalli sekä uimahalli ovat kaksi ehkä näkyvintä osa-aluetta Oriveden liikuntapalvelujen toiminnassa. Liikuntakeskusten ylläpidosta koostuu yli 60% liikuntapalvelujen budjetista. Ulkoliikuntapaikoilla ei ole ollut käytössä hinnoittelua muuten kuin ulkopuolisten tekemissä ja yritystoimintaan liittyvissä varauksissa, vuoromaksut ulkoliikuntapaikoilla vaikuttavat merkittävästi ylläpitokulujen kattamiseen sekä niihin liittyvien oheiskustannusten nousuun.

Käyttömäärät ovat koronan jälkeen nousseet vuosittain ja hyvinvoinnin kehittämiseksi käyttäjiä on ohjattu siirtymään sarja- ja kausikortteihin. Vuonna 2023 tehtiin kävijäennätyksiä ja sama trendi on jatkunut myös kevätkaudella 2024. Käyttäjämäärien nousu osaltaan vaikuttaa myös kustannuskehitykseen, liikuntakeskukset sekä alueet tarvitsevat enemmän ylläpito- ja huoltotyötä ja aineita sekä materiaaleja kuluu entistä enemmän.

Oriveden kaupunki edellyttää kaikilta yksiköiltä toimia talouden tasapainottamiseksi. Liikuntapalvelujen tulosityksikössä käyttötalouden menot ovat osittain hankalia ennustaa ja kustannusten muutos kesken toimikauden voi aiheuttaa suuriakin vaihteluita talouden toteumaan (energia ja polttoaineet, ostopalvelut, kaluston rikkoutuminen yms). Toiminnan tasapainotuksessa on vain muutamia toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja kuten toiminnan keskittäminen omaan palveluntuotantoon, osittain palveluverkon supistaminen (vähällä käytöllä olevien alueiden/liikuntapaikkojen sulkeminen) sekä käyttömaksujen ja vuokrien tarkastaminen.

Liikuntapalvelujen hinnastot on päivitetty viimeksi elämänlaatulautakunnassa 25.10.2023 ja ne otettiin käyttöön 1.1.2024. Liikuntahallin sekä uimahallin hinnoittelu on yhdenmukaistettu ja molempiin oikeuttaa sama pääsymaksu ja tunniste.

Käyttömaksujen hintoja on tarkastettu ennakoarvioinnissa käytetyllä ajanjaksolla seuraavasti (2018-2024)

- 2018: perushinta 6,5€ (alennettu 3€), 10x 55€, kausikortit 120/200€
- 2020: perushinnan tarkastukset + 0,50€
- 2021: perushinta 7,00€ (alennettu 4€), 10x 60€, kausikortit 150/250€
- 2023: hintojen yhtenäistäminen ja tarkastus perushinnan osalta 7,50€ (alennettu 4,5€), 12x 65€.

Oriveden hintataso aikuisten kertalipun hinnassa on tällä hetkellä ympäristökuntien uimahallien (6) vertailussa reilusti keskiarvon alapuolella Eläkeläisten, nuorten ja lasten osalta hintataso sijoittuu myös koko joukon edullisimmaksi.

Kaupunki kompensoi verotuloilla liikuntapaikkojen käyttöä ja uimahallin sekä liikuntahallin kohdalla se tarkoittaa ka 6,60 €/käyntikerta (TP23). Käyttäjiltä keskimääräisesti kerätty käyttömaksun määrä on 1,80€ (TP23). Hintojen tarkastus ylöspäin 0,50-1€ (10-15%) tarkoittaisi vuositasolla n 20-30 t€ lisäystä maksutuottoihin. Toisaalta hinnantarkastus mahdollisesti ohjaa käyttäjiä enemmän sarja- ja kausimaksuihin. Tällainen kohdennettu hinnantarkastus

tukee säännöllistä, oman kunnan asukkaan käyttöä. Korotukset kohdistuvat pääosin satunnaisiin käyttäjiin, jotka maksavat kertamaksuja. Hinnankorotusten riskinä on käyttäjämäärien lasku, riski on ennakoarvioinnin mukaan alhainen koska hintataso säilyy korotusten jälkeenkin keskiarvoltaan alueen keskitasolla tai sen alapuolella.

Huomioitavaa on, että orivesiläisille alle 18-vuotiaille sekä yli 75-vuotiaille liikuntatilojen käyttö on ollut pääosin maksutonta. Tarkastustarpeesta huolimatta monipuolisia, ohjattuja sekä myös maksuttomia liikuntaryhmiä ja mahdollisuuksia on tarkoitus järjestää edelleen kaikille ikäryhmille. Vuoden 2025 aikana toteutettavia maksuttomia liikuntamahdollisuuksia voivat olla mm eri ikäluokille maksuttomat ”höntsytelailut” liikuntahallilla ja ulkoliikuntapaikoilla. Osaan näistä vuoroista voidaan järjestää vierailuja tai ohjattua toimintaa. Liikunta- ja uimahallilla voidaan järjestää kuukausittain matalan kynnyksen teemapäivät ”avoimet ovet”-periaatteella, jolloin tietty aika/palvelu on kohdennettu jollekin käyttäjäryhmälle maksuttomana, tästä esimerkkinä esim maksuton aamu-uinti joka kuukauden 1. keskiviikkona tai maksuton kuntosalin yhteisvuoro joka kuukauden 1. maanantaina.

Viimeisten 2-3 vuoden aikana yleinen kustannustaso on noussut merkittävästi eikä sitä ole täysimääräisesti siirretty palvelujen hintoihin. Nousseet energia, ylläpito, ulkoiset palvelut sekä palkat ovat kaikki tuoneet lisäpainetta tilittäjille maksutarkastuksiin. Viimeisimpänä kustannusvaikutuksena ovat yleisen arvonlisäveron korotukset, jotka luovat painetta myös itse tuotteen tai palvelun omakustannehinnan nousulle. Kaikkien näiden eri osa-alueiden korotukset ovat yli 10% kokonaisvaikutukseltaan.

Tilavuokrien käyttöönotto kohdistetaan ennalta varattuihin sekä vakiovuoroihin kaikilla liikuntapalvelujen ylläpitämillä liikuntapaikoilla. Matalan kynnyksen omaehtoinen, satunnainen liikkuminen olisi edelleen suurelta osin maksutonta. Tilavuokrilla tullaan vastaamaan kohonneisiin ylläpidon kustannuksiin ja hävikkiin sekä ilkeiden tuomiin korjauskustannuksiin. Tilavuokrien vaikutus maksutuottoihin olisi arviolta noin 20-30 t€ vuodelle 2025 (6kk) ja jatkossa ka 50 000€ vuodessa. Tilojen osalta vuokrien käyttöönotto kaikille käyttöpaikoille vastaa nykyiseen trendiin ja käytäntö on osoittanut useissa kunnissa jopa tilojen käyttöasteen nousua. Verrannaisvaikutuksena tilojen käyttömaksuista seuraa vain pieni riski vuoromäärän vähenemiseen. Tietty priorisointi maksullisissa varauksissa on kokemusten mukaan lisännyt erilaisten, uusien käyttäjäryhmien varausmahdollisuuksia, josta taas on tuloksena käyttöasteen nousu pidemmällä aikajänteellä.

Toimivalta	Hallintosääntö 47 §
Esittelijä	Liikuntapäällikkö Roope Marski
Päätösehdotus	<p>Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta vahvistaa liikuntapalveluiden käyttömaksujen tarkastukset seuraavasti 1.1.2025 alkaen liikunta- ja uimahallin osalta sekä tilavuokrien käyttöönoton vakiovuorohausta 5/2025 alkaen kaikkiin liikuntapaikkoihin:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Aikuisten kertamaksu 8,50€2. Eläkeläisten, lasten ja nuorten sekä työttömien ja varusmiesten kertamaksu 5€3. Sarja- ja kausikortit: 12x 80€, 6kk 200€, 12kk 300€ (vastaavat alennusryhmät 50/120/200)4. Seniori ja erityisliikkuja 6kk 80€ /12kk 150€5. Ohjattu liikunta 10€ / 7€6. Poistetaan seuraavat maksujen periaatteet:<ol style="list-style-type: none">a. Alle 18- ja yli 65-vuotiaille toimintaa järjestäviltä yhdistyksiltä ei peritä maksua eikä tilavuokraa, mikäli käytössä on omaohjaaja

b. yli 75-vuotiaiden osalta harrastamisen maksuttomuus.
7. Tilavuokrat otetaan käyttöön alkaen vakiovuorohausta kevät-kesä 2025. Tilamaksut toteutetaan olemassa olevan hinnaston mukaan kaikille käyttäjäryhmille. Orivedelle rekisteröityjen seurojen ja yhdistysten osalta alle 18- ja yli 75-vuotiaiden toiminnan tilavuokran alennus on 50% (osallistujista yli 50% täyttää ikärajan ehdon).

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin kohtien 1-6 b osalta. Lautakunta päätti palauttaa valmisteluun päätösehdotuksen kohdan numero 7.

Kokouskäsittely Kokousasian liitteenä olevaan Uimahallin pääsymaksut 2025 - hinnastoluonnokseen tehtiin kokouksessa seuraavat korjaukset:
Uimakoulun sarjakortti ~~120,00 €~~ 60 €
Vauvauinnin / Lapsivanhempi uimakoulun kausimaksu ~~200,00 €~~ 80 €.

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan jäsen Tuula Sivusaari saapui kokoukseen asian esittelyn aikana kello 15.04 ja poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 16.42.

Kokous keskeytettiin tauon ajaksi asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen kello 17.08-17.23.